

Posudek diplomové práce na téma „Mezinárodněprávní aspekty řízení ve věcech uprchlických“ předložené Petrou Kotáskovou Šenkýřovou.

Práce v celkovém rozsahu 89 stran se zabývá aktuální, a z hlediska možných přístupů ke zpracování složitou problematikou řízení ve věcech azylových a uprchlických. Hlavní důraz je přitom – z povahy věci – věnován řízení azylovému. Autorka v první kapitole vymezuje pojmy s nimiž v textu pracuje. Vychází přitom z Úmluvy o právním postavení uprchlíků (dále jen Ženevské úmluvy) včetně jejího Protokolu. Vlastní úmluvě však detailnější pozornost věnovaná není a to bez ohledu na skutečnost, že autorkou zvolená srovnávací metoda příslušnou analýzu stěžejních principů vyžadovala. Týká se to např. klíčového ustanovení pro ochranu uprchlíků, principu „non refoulement“ /čl. 33/. Stejnou připomínku lze uvést i k dalším mezinárodním úmluvám, eventuálně jejich ustanovením relevantním pro autorkou zkoumanou komunitární legislativu EU. Ta je předmětem druhé kapitoly. Autorka sice již v úvodu inseruje svůj záměr nezkoumat „proces jehož subjekty jsou pouze státy...“, nicméně vztah mezi smluvními instrumenty, ať již tvoří součást „Acquis Communautaire“ a nebo spadají pod kategorii „Acquis of the Union and its Member States“ na straně jedné a tzv. sekundárními normami evropského práva vyžadoval více než jenom tuto autorčinu poznámku. Tím spíše, že v rámci druhé kapitoly je zahrnut i poměrně podrobný vývoj azylové a uprchlické problematiky v rámci Evropských společenství.

V intencích autorčina záměru je hlavní pozornost zaměřena na otázku minimálních standardů pro postup členských států při přiznávání a odnímání statusu uprchlíka obsažený ve směrnici Rady o minimálních standardech pro řízení o přiznání a odnětí postavení uprchlíka v členských státech. Ta byla v době zpracování daného tématu ve fázi návrhu a k ocenění je tudíž pohotovost autorky jak co se týče překladové stránky tak i kvalitního komentovaného zpracování tohoto obsahově bohatého dokumentu. Autorka se přitom zjevně opírá jak o vlastní praktické zkušenosti tak i o připomínky UNHCR a nevládních organizací zabývajících se uprchlickou problematikou, sdružených v ECRE.

V textu je sice uvedena konkrétní role a postavení UNHCR ve vztahu k činnostem upraveným směrnicí, nicméně vlastní zdroj autority a kontrolních pravomocí tohoto úřadu v práci vysvětleny nejsou. Totéž se týká i pozice nevládních organizací. Obojí by si proto zasloužilo objasnění v ústní obhajobě. Obdobně i sám proces přesunu příslušné legislativy z třetího do prvního pilíře, tzn. komunitarizace azylové a uprchlické agendy by si též zasloužila víc než pouhé konstatování, že např. tzv. Dublinská úmluva byla nahrazena

nařízením Rady (ES) č. 343/203 (str. 5). Nabízí se v této souvislosti např. otázka jurisdikce Evropského soudního dvora.

Třetí kapitola je věnována úpravě řízení ve věcech azylu v České republice. Kromě stručné geneze uprchlické a azylové agendy v ČR (po roce 1989) věnuje autorka pozornost současné právní úpravě obsažené v zákoně č. 325/1999 Sb. o azylu v platném znění. Předmětem zkoumání je správní řízení o udělení vstupního víza ve vazbě na řízení o udělení azylu. Autorka se též podrobně zabývá problematikou přezkumu rozhodnutí. Kvalifikovanou analýzu úpravy platné v ČR opírá o domácí odbornou literaturu a vhodně ji konfrontuje s relevantními ustanoveními Ženevské úmluvy i dalšími závazky mezinárodní povahy jimž je ČR v oblasti uprchlictví a azylu povinná dostát.

Práce je uzavřena sumarizujícím závěrem, vybavena kvalifikovaným poznámkovým aparátem a bohatým seznamem literatury. Je však poněkud ke škodě věci, že v práci, tak jak byla koncipovaná, pro názory nauky mezinárodního práva nezbylo prakticky místo. Dále je třeba k tíži zvolené koncepce i metody zpracování přičíst i poměrně skromný mezinárodněprávní zorný úhel pohledu. Oponentka se k dílčím nedostatkům vyjádřila již v textu posudku.

Bez ohledu na uvedené připomínky však práce vykazuje vysokou úroveň po stránce formálního zpracování, dokazuje autorčin zájem a přehled co se týče zkoumané problematiky, a to jak v oblasti vnitrostátního, tak i mezinárodního a komunitárního práva. Rovněž její stylistické schopnosti jsou na úrovni.

Z uvedených důvodů doporučuji práci k obhajobě.

V Praze dne 26.1.2006

doc. dr. S. Hýbnerová
oponentka